

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Színház a Városi Színház körül.*

Forrás: *Kulturális Újság.*

Op. (Hely) *1931. F. 16.* (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *792*

Hely *Városi Színház*

Idő *"1931"*

Személy

Színház a Városi Színház körül

Nem akartunk a Városi Színház utolsó igazgatójának utolsó küzködéseit s vergődéseit idején különösen foglalkozni azzal, ami a színházban és a színház körül történik. Nem hittük és nem is gondoltuk, hogy akár ő, akár más meg tud küzdeni azzal a helyzettel, amelybe ezt a színházat az idő, a hely és minden körülmény sodorta, de nem óhajtottuk egy eleve meddő és reménytelen vállalkozás lehetőségeit bírálni, vagy nehezíteni. De most — minden személyi kérdéstől függetlenül — szükségeseznek tartjuk, hogy őszintén beszéljünk a Városi Színházról és annak soráról.

A színház — mondjuk ezt meg őszintén — nem egy épületet jelent, hanem művészi feladatot, munkaterületet és olyan közönséget is, amely erre a művészetre kíváncsi s amelyet ez a művészet érdekel. A Városi Színház viszont csak egy üzlet. Nincs művészi hivatása, nincs művészi programja és nincs is közönsége. Ha akár az egyik volna, akár a másik: a Városi Színház ügye nem volna probléma. Ha volna művészi hivatása, akkor fent kellene tartani minden áldozattal, amely megéri valamely nagy művészi szolgálat viszonzását. Ha volna közönsége, akkor boldogulna minden áldozat nélkül is.

De a Városi Színháznak nincs közönsége. Ezt vegyük már egyszer tudomásul, annál is inkább, mert a Városi

Színház épületének története mindenkor kapcsolatos volt azzal, hogy nem volt közönsége. Hiszen a Városi Színház magánvállalkozásként indult el és úgy került a város kezébe, hogy a magánvállalkozás nem tudott boldogulni. Kivéve a konjunkturális időknek azokat a hónapjait, amikor a színházjegyekért valóban sorban álltak, ezt a színházat azóta csak támogatással lehetett fenntartani, áldozatokkal — a közpénzből.

Kérdés: vajjon a Városi Színház művészi feladata, vagy programja megéri-e ezt az áldozatot? Senkisémondhatja tárgyilagosan, hogy megéri. Mindenekelőtt: mondjuk ezt is ki őszintén, a magyar zenei kultúra operatarmelése nem olyan gazdag, hogy a magyar királyi Operaház a nemzeti zene számára nem volna elegendő tolmácsoló-színháznak. Valóban, a Városi Színház nem vitte előre a magyar zeneművészet ügyét. Nem juttatott szóhoz új zenei tehetségeket. Hogy külföldi énekeseket vendégszerepeltet, ez nem lehet olyan hivatás, amely megérné az áldozatot. A legjobb külföldiek felléphetnek az Operában, vagy a Vigadóban is. Fel is lépnek. Hogy a Városi Színházban néhány új énekes bemutatkozott, ez sem adhat jogot e színház áldozatos fenntartására, mert ugyanezek a fiatalok szóhoz juthatnak az Operában, más színházakban és hangversenytermekben is.

De mindenekelőtt: a közönség nem tudja és nem is akarja eltartani a Városi Színházat. A közönségnek ez a magatartása immár olyan hagyományos,

hogy reménytelen hinni, mintha ez megváltoznék. Vegyük tudomásul, hogy Budapesten több a színház, mint amennyit most ez a város és ország a mostani, vagy talán még jobb helyzetben is elbir. Miért kell akkor ezt a színházat bérbeadni, miért kell bármilyen vállalkozót is csábítani oda, amikor elképzelhetetlen, hogy komoly tőke hajlamos volna erre a vállalkozásra és amikor ugyancsak elképzelhető, hogy kisebb tőke viszont elvérzik azokon a kockázaton, amelyet vállal? Miért hinni, hogy ami már egynek nem sikerült és kétfőnek nem sikerült, sikerülni fog a harmadiknak — éppen ma, a mai időkben?

A színház épülete nem kér kenyeret. Hagyják ott, ahol van, használják fel esetleg más célokra, ha kell, de ne csináljanak már színházat e körül a Városi Színház körül. Egészen más kérdés, hogy vannak a színháznak tagjai, akik viszont kenyeret kérnek. De nagyvállalatok, hatalmas gyárak, megszüntettek, egyiket-másikat le is rombolták. Vajjon a város közpénzeiből fenntartotta ezeket a gyárakat csak azért, hogy az alkalmazottaknak továbbra kenyeret adjon? Nem tette, mert nem is tehetta. De nem teheti ezt a Városi Színháznál sem, legfeljebb az lehetséges, hogy módot és alkalmat kell arra találni, hogy a többi színház, amely megszabadul egy versenytársától, alkalmazza azokat,

akkor a Városi Színház színpadán tehetőseges és jeles munkát végeztek. Ezt mindenestre könnyebb volna megoldani, mint a színházaknak fenntartani támogatással egy olyan közüzemi versenytársat, amely maga nem boldogul, de árt a többiek boldogulásának.

Végül is, ma foga van a pénznek és ma komolyan meg kell gondolni minden fillér kiadást. A város, amennyiben tehet, csakugyan teljesítse azt a kötelességét, hogy támogassa az igazi művészetet és elősegíti az igazi munkaérvényesülését. De mert a Városi Színház

utolsó multja és legkevésbé ígértes jövődjé aligha engedi remélni, hogy ez a színház a magyar színpadi és zenei művészet nagy érdekeit tudná képviselni és tolmácsolni, mi azt mondjuk: elég volt a játékból! A Bajazzók végén azt mondja a bohóc: „Vége a komédiának!” Aztán lemegy a függöny. A Városi Színházban már lement a függöny és igazán nem történik semmi baj, ha nem huzzák fel újból. Csak az volna a baj, ha a komédiát megint elülről kezdenék, mert sajnos, a szomorú finálét előre sejtethetjük.